

Садржај

<i>Предговор</i>	15
<i>Предговор другом издању</i>	16
<i>Увод</i>	17
1. Значај римског права	17
2. Извори	19

ИСТОРИЈСКИ ОКВИРИ И РАЗВОЈ РИМСКОГ ПРАВА

РИМСКА ДРЖАВА

ЧЕТИРИ ПЕРИОДА РИМСКЕ ДРЖАВЕ

I. Краљевство (754–509. п. Х.)	26
1. Римљани, Латини и Италици	26
2. Етрурија и Велика Грчка	27
3. <i>Populus Romanus</i>	27
4. Војна демократија	28
5. Друштвена структура	30
6. Сервије Тулије	31
II. Република (509–27. п. Х.)	32
А. Од града до империје	32
1. Освајање Италије	32
2. Пунски ратови и њихове последице	33
Б. Друштвени и политички развој	35
1. Патрицији и плебејци	35
2. Сенат и народ	36
В. Организација власти	38
1. Појам државе и јавне власти	38
2. Органи власти	39
III. Принципат (27. п. Х. – 284)	42
1. Крај републике	42
2. <i>Princeps</i>	43
3. Сенат и магистрати	44
4. Организација царства	45
5. Природа принципата	46
6. Династије	47
7. Принцепсов управни апарат	48

8. Друштво	48
9. Тековине принципата	49
IV. Доминат (284–565)	50
1. Обнова царства	50
2. Диоклецијан	51
3. Константин	52
4. Организација управе	53
5. Друштво у доминату	54
6. Пад Западног царства	55
РАЗВОЈ ПРАВА	
1. Садржај историјског прегледа	57
2. Три епохе римског права	58
I. Старо цивилно право	59
1. Почети римског права	59
2. Особине најстаријег права	60
3. Право и етика	63
Извори права	65
1. Обичаји	65
2. Закони. <i>Leges regiae</i>	65
3. Закон XII таблица	66
4. Тумачење (<i>interpretatio</i>)	68
II. Класично право	69
A. Ново римско право	69
1. Појам класичног права	69
2. Узроци промена	70
3. Основне новине	71
B. Јуриспруденција	72
1. Постанак и улога	72
2. Развој јуриспруденције	73
3. Правничке књиге	77
4. Особине јуриспруденције	78
5. Јуриспруденција као наука	79
V. Извори права	80
1. <i>Leges</i>	80
2. <i>Senatus consulta (SC)</i>	81
3. <i>Constitutionem principum</i>	82
4. <i>Edicta magistratuum (ius honorarium)</i>	84
5. <i>Responsa</i>	88
6. Неписано право	88
III. Посткласично право	89
1. Опште особине	89

2. Извори – <i>Leges</i> и <i>ius</i>	91
3. Правни зборници пре Јустинијана	93
<i>Јустинијанова кодификација</i>	94
1. Источне правне школе	94
2. Јустинијанова обнова царства	95
3. Први кодекс. Трибонијан	96
4. <i>Digesta</i>	97
5. <i>Institutiones</i>	99
6. <i>Codex Iustinianus (repetitae praelectionis)</i>	100
7. <i>Novellae</i>	100
8. „Јустинијаново право”	101
IV. Римско право у средњем и новом веку	102
А. Констанитет и рецепција	102
1. Рани средњи век	102
2. Глосатори	103
3. Коментатори	104
4. Рецепција	106
Б. Наука о римском праву	107
1. Школа елегантне јуриспруденције	108
2. Школа природног права	109
3. Историјска правна школа	110
4. Модерна правна романистика	112

ИНСТИТУЦИЈЕ РИМСКОГ ПРАВА

ПРАВО И ПРАВНИ ОДНОС

1. Римско схватање права	117
2. Поделе права	118
3. Закон и право	121
4. Важење права	122
5. Правне чињенице	123
6. Правни послови	123
7. <i>Causa</i>	124
8. Вршење права	125

СТАТУСНО ПРАВО И ПОРОДИЦА (*IUS QUOD AD PERSONAS PERTINET*)

I. Општи појмови	127
1. Садржина	127
2. Правна и пословна способност	128
II. Правна способност	129
1. „Физичко лице”	129

2. Имовина (<i>patrimonium, bona</i>).....	130
3. Правна лица.....	131
4. <i>Status</i>	132
A. <i>Status libertatis</i>	133
1. Слобода и право.....	133
2. Извори ропства.....	134
3. Правни положај робова.....	135
4. Друштвени положај робова.....	136
5. <i>Manumissio</i>	137
6. Колонат.....	138
Б. <i>Status civitatis</i>	139
1. <i>Cives Romani</i>	139
2. <i>Latini</i>	140
3. <i>Peregrini</i>	141
В. <i>Status familiae</i>	142
1. <i>Familia</i>	142
2. <i>Agnatio</i>	143
3. <i>Cognatio</i>	144
4. <i>Patria potestas</i>	145
5. Лица <i>alieni iuris</i>	147
6. Установљење и престанак <i>patria potestas</i>	148
7. Брак.....	150
III. <i>Capitis deminutio</i>	155
1. Појам.....	155
2. Врсте.....	156
3. Правне последице.....	157
IV. Пословна способност.....	157
1. Појам.....	157
2. <i>Tutela</i> (туторство).....	158
3. <i>Cura</i> (старатељство).....	161
ГРАЂАНСКИ СУДСКИ ПОСТУПАК	
<i>(IUS QUOD AD ACTIONES PERTINET)</i>	
1. Појам.....	163
2. Порекло и основне промене.....	164
I. Редовни поступак (<i>Ordo iudiciorum privatorum</i>).....	166
A. Опште особине.....	166
1. Странке. Самопомоћ.....	166
2. <i>Iurisdictio</i> и <i>iudicatio</i> . Дводеоба поступка.....	168
3. <i>In iure. Litis contestatio</i>	169
4. <i>Apud iudicem</i> . Пресуда.....	170
5. <i>Actio</i>	172

Б. Легисакциони поступак	173
1. Ток поступка.....	174
2. Врсте	175
В. Формуларни поступак.....	180
1. Постанак.....	180
2. Нови елементи	181
3. Поступак <i>in iure</i>	182
4. <i>Formula</i>	183
5. Поступак <i>apud iudicem</i>	185
6. Извршење пресуде (<i>actio iudicati</i> и <i>venditio bonorum</i>).....	187
7. <i>Actio</i> и <i>formula</i> . Поделе <i>actiones</i>	188
8. Друга процесна средства.....	194
II. Ванредни поступак (<i>Cognitio extra ordinem</i>).....	200
А. Постанак	200
1. Порекло.....	200
2. Изворне особине	202
3. Генерализација	203
Б. Посткласични судски поступак.....	204
1. Органи поступка	204
2. Покретање поступка.....	205
3. Суђење	206
4. Пресуда	207
5. Жалба (<i>appellatio</i>)	208
6. Извршење пресуде	209

ИМОВИНСКО ПРАВО (*Ius quod ad res pertinet*)

СТВАРНО ПРАВО

I. Појам, особине и врсте.....	213
1. Појам	213
2. Особине стварних права.....	214
3. Врсте стварних права.....	217
II. Порекло и развој стварних права.....	218
1. „Правна власт на ствари” у старом праву.....	218
2. Постанак класичних појмова.....	220
3. Промене у посткласичном праву.....	221
III. Ствари	223
1. Појам	223
2. Класификација	224
IV. Државина (<i>Possessio</i>)	234
1. Појам	234

2. <i>Corpus</i>	235
3. <i>Animus</i>	236
4. Порекло и правне последице	237
5. Врсте	238
6. Заштита	239
7. Државина права	242
V. Својина	243
A. Основни појмови	243
1. Значење термина	243
2. Остаци колективне својине	246
3. Својина и породица	248
4. Приватна својина	249
5. Сусвојина	251
Б. Правни садржај својине	252
1. Дефиниција	252
2. Елементи	253
3. Ограничења својине	255
4. Субјекти и објекти	257
В. Стицање својине	257
1. Појам и поделе начина стицања	256
2. Стицање својине од државе	258
3. Деривативни начини стицања	260
4. Оригинарни начини стицања	264
5. Одржај	269
Г. Својинске тужбе	273
1. Појам	273
2. <i>Rei vindicatio</i>	274
3. <i>Actio negatoria</i>	278
4. <i>Actio ad exhibendum</i>	280
5. Преторска својина и <i>actio Publiciana</i>	280
VI. Службености (<i>Servitutes</i>)	282
A. Појам	282
Б. Врсте	284
1. Стварне (земљишне) службености	284
2. Личне службености	285
В. Стицање, престанак и заштита службености	288
1. Стицање	288
2. Престанак	289
3. Заштита	290
VII. Дугорочни закуп земљишта	291
VIII. Заложно право	292

А. Појам	292
Б. Облици залогa	294
1. <i>Fiducia</i>	294
2. <i>Pignus</i>	295
3. Хипотека	296
В. Правни режим заложног права	298
1. Установљење	298
2. Садржај	299
3. Заштита	300

ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО

I. Општи део	303
А. Правна природа облигација	303
1. Појам облигације	303
2. Особине облигација	304
3. <i>Debitum</i> и <i>obligatio</i>	306
4. <i>Actio</i> и <i>obligatio</i>	307
5. Природне облигације	308
Б. Предмет облигације	309
1. Чинидба	309
2. Накнада штете	311
3. Уговорна казна	315
4. Доцња	316
В. Субјекти облигација	317
1. Странка и субјект	317
2. Подељене и солидарне облигације	319
3. Дејства облигација према трећим лицима	320
4. Персонална обезбеђења	322
5. Промена субјекта облигације	325
Г. Гашење облигација	327
1. Извршење облигације (<i>solutio</i>)	328
2. Гашење облигација вољом странака	330
3. Гашење облигација без воље странака	332
4. Компензација	335
II. Извори облигација	336
1. Појам	336
2. Класично право	337
3. Посткласично право	338
А. Контракти	338
1. Појам	339
2. Споразум. Састојци уговора	340

3. Мане воље	340
4. Рок и услов	342
5. Класификације контракта (уговора).....	344
A1. Вербални контракти.....	345
1. <i>Nexum</i>	346
2. <i>Stipulatio</i>	347
3. Остали вербални контракти.....	352
A2. Литерални контракти.....	353
1. <i>Nomen transscripticium (expensilatio)</i>	353
2. Писани документи у римском праву.....	354
A3. Реални контракти	356
1. <i>Mutuum (mutui datio)</i>	357
2. <i>Comodatum</i>	361
3. <i>Depositum</i>	361
A4. Консензуални контракти	363
1. <i>Emptio venditio</i>	364
2. <i>Locatio conductio</i>	370
3. <i>Societas</i>	375
4. <i>Mandatum</i>	377
A5. Неименовани контракти	379
Б. <i>Pacta</i> (пактови).....	382
1. Појам и врсте.....	382
2. <i>Pacta adiecta</i>	384
3. <i>Pacta praetoria</i>	384
4. <i>Pacta legitima</i>	385
В. Квазиконтракти.....	387
1. <i>Conditiones sine causa</i>	387
2. <i>Negotiorum gestio</i>	390
3. <i>Communio incidens</i>	392
Г. Деликти	393
1. Појам и развој деликта	393
2. Особености деликтних облигација	394
Г1. Цивилни деликти	396
1. <i>Iniuria</i>	396
2. <i>Furtum</i>	398
3. <i>Damnum iniuria datum</i>	400
4. <i>Rapina</i>	402
Г2. Преторски деликти	403
1. <i>Metus</i>	403
2. <i>Dolus</i>	404

3. <i>Fraus creditorum</i>	405
Д. Квазиделикти	406
1. <i>Si iudex litem suam fecit</i>	407
2. <i>Actio de positis et suspensis</i>	408
3. <i>Actio de deiectionis vel effusis</i>	408
4. <i>Actio furti et damni adversus nautas caupones stabularios</i>	408
НАСЛЕДНО ПРАВО	
I. Основни појмови	409
1. Појам и улога	409
2. Заставштина (<i>hereditas</i>)	410
3. <i>Bonorum possessio</i>	411
4. Основи за наслеђивање	412
5. Особености римског наследног права	413
II. Тестамент	414
1. Појам и садржина	414
2. Порекло	416
3. Форме	416
III. Интестатско (законско) наслеђивање	419
1. Основне карактеристике	419
2. Цивилно право	420
3. Преторско право	421
4. Јустинијаново право	422
IV. Нужно наследно право	423
1. Појам	423
2. Цивилна правила о <i>exhereditatio</i> и <i>praeteritio</i>	424
3. <i>Bonorum possessio contra tabulas</i>	424
4. <i>Querela inofficiosi testamenti</i>	425
V. Стицање наслеђа и положај наследника	426
1. Делација	426
2. <i>Hereditas iacens</i>	427
3. Прихватање наслеђа (<i>aditio hereditatis</i>)	427
4. Правни положај наследника	428
5. Заштита наследника	428
VI. Сингуларне сукцесије <i>mortis causa</i>	430
1. Легати	430
2. Фидеикомиси	432
3. Универзални фидеикомис	433
4. Поклон за случај смрти	434
ИНДЕКС	435